

AKADEMIA WSB												
Kierunek studiów: Psychologia												
Przedmiot: Antropologia kultury												
Profil kształcenia: praktyczny												
Poziom kształcenia: studia jednolite magisterskie												
Liczba godzin w semestrze	1		2		3		4		5			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		
Studia stacjonarne (w/ćw/lab/pr/e)*	10w, 10ćw											
Studia niestacjonarne (w/ćw/lab/pr/e)	8w, 8ćw											
JĘZYK PROWADZENIA PRZEDMIOTU	Polski											
WYKŁADOWCA	Prof. dr hab. Janusz A. Majcherek											
FORMA ZAJĘĆ	Wykład, ćwiczenia											
CELE PRZEDMIOTU	Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy o kulturze i człowieku jako jej twórcy, historii i przyczynach powstania kultury, mechanizmach jej funkcjonowania, a także procesach zmiany kulturowej oraz kulturowych uwarunkowaniach procesów psychicznych oraz znajomości kategorii myślenia pierwotnego, typowych struktur i instytucji kultur pierwotnych, problematyki płci kulturowej a także umiejętności zastosowania nabytej wiedzy do wyjaśniania zachowań uczestnika kultury społeczeństw nowoczesnych. Celem przedmiotu jest też przekazanie studentom wartości zorientowanych na tolerancję wobec innych kultur i ras, akceptację inności i prawa do inności, a w konsekwencji nabycie kompetencji społecznych, umożliwiających im orientację w przestrzeni kulturowej, rozwój wyobraźni antropologicznej.											
Odniesienie do efektów uczenia się		Opis efektów uczenia się						Sposób weryfikacji efektu uczenia się				
Efekt kierunkowy		PRK										
WIEDZA												
Ps_W01	P7S_WG	Zna w pogłębionym stopniu złożone powiązania przedmiotowe i metodologiczne psychologii z antropologią kultury na poziomie umożliwiającym praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy oraz interdyscyplinarną współpracę ze odpowiednimi specjalistami w zakresie działalności zawodowej.						E/Z				
Ps_W04	P7S_WG	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu kulturowe uwarunkowania procesów psychologicznych						E/Z				
UMIEJĘTNOŚCI												
Ps_U05	P7S_UW	Potrafi interpretować zachowania i stany wewnętrzne ludzi w kategoriach różnic wynikających z uwarunkowań kulturowych						E/Z				
Ps_U06	P7S_UW	W oparciu o wiedzę z zakresu antropologii i psychologii międzykulturowej potrafi zidentyfikować i wyjaśnić rolę czynników kulturowych mających wpływ na funkcjonowanie człowieka w perspektywie ontogenetycznej i filogenetycznej.						E/Z				
KOMPETENCJE SPOŁECZNE												

Ps_K01	P7S_KK	Jest gotów do uznawania znaczenia naukowej wiedzy antropologicznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze działalności zawodowej, a w przypadku trudności w ich rozwiązaniu jest gotów do zasięgnięcia opinii innych ekspertów.	E/Z
Ps_K02	P7S_KK	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, a także krytycznej recepcji nowej wiedzy z obszaru praktyki psychologicznej.	E/Z
Nakład pracy studenta (w godzinach dydaktycznych 1h dyd.=45 minut)**			
Stacjonarne udział w wykładach = 10h udział w ćwiczeniach = 10h przygotowanie do ćwiczeń = 0.25h przygotowanie do wykładu = 0.25h przygotowanie do zaliczenia/egzaminu = 0.5h realizacja zadań projektowych = e-learning = zaliczenie/egzamin = 2h inne (określ jakie) = 4h (konsultacje) RAZEM: 27 Liczba punktów ECTS: 1 w tym w ramach zajęć praktycznych: 0.5		Niestacjonarne udział w wykładach = 8h udział w ćwiczeniach = 8h przygotowanie do ćwiczeń = 1h przygotowanie do wykładu = 1h przygotowanie do zaliczenia/egzaminu = 1h realizacja zadań projektowych = e-learning = zaliczenie/egzamin = 2h inne (określ jakie) = 4h(konsultacje) RAZEM: 25 Liczba punktów ECTS: 1 w tym w ramach zajęć praktycznych: 0.5	
WARUNKI WSTĘPNE	Kandydat wykazuje się ogólną wiedzą humanistyczną, orientacją w kulturze rodzimej i pewną znajomością innych kultur, a przynajmniej świadomością ich istnienia, zatem pluralizmu kulturowego.		
TREŚCI PRZEDMIOTU (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)	Treści realizowane w formie bezpośredniej: Pojęcie kultury, jego etymologia i znaczenie. Pojęcie i odmiany antropologii (fizyczna, filozoficzna, społeczna, kulturowa), specyfika społeczno-kulturowej. Społeczny charakter kultury, kulturowy charakter więzi społecznych. Antropologia kulturowa a etnografia. Natura a kultura, spór o granice i prymat. Kultura a cywilizacja. Ujęcia globalno-opisowe i wartościująco-selektywne. Zasób i dziedziny kultury: Kultura materialna (techniczna, użytkowa) i duchowa (symboliczna, autoteliczna). Myślenie symboliczne i zachowania symboliczne. Zachowania werbalne i niewerbalne. Wytwory zachowań: materialne i niematerialne. Wytwory niematerialne: społeczne i duchowe. Główne dziedziny kultury: religia (mitologia), sztuka (czysta i użytkowa), rodzina (pokrewieństwo), organizacja (struktura) społeczna, gospodarka (technika), władza (polityka), prawo (obyczaj), język (komunikowanie), wiedza (magia, nauka), moralność (etyka, etos), wojna (wojsko, militaria). Kultura czy kultury, argumenty na rzecz uniwersalizmu oraz pluralizmu kulturowego, czynniki różnicowania i unifikacji kulturowej: środowiskowo-geograficzne (klimatyczne, meteorologiczne), materialne (zasoby naturalne), biologiczne (natura ludzka, wiek, płeć), psychologiczne (osobowościowe, mentalne), subiektywne (świadome i podświadome). Relatywizm kulturowy i jego odmiany. Kwestia uniwersaliów kulturowych. Pseudospecjacja. Wątpliwości pojęciowo-definicyjne. Przegląd argumentów. Semiotyka kultury, kultura jako proces semiozy, tworzenie i odczytywanie znaków Symboliczny charakter zjawisk kulturowych. Rodzaje i typologia symboli (za Kłoskowską):		

	<p>oznaki, z. konwencjonalne, z. ikoniczne, sygnały, z. właściwe, z. przydane motoryczne (kinetyczne), plastyczne, językowe, dźwiękowe, przedmiotowe. Analiza przykładów.</p> <p>Kultura a osobowość. Antynomiczny charakter relacji. Tworzona przez ludzi – przeciwstawna im. Odzwierciedla ich potrzeby – przymusza do ich realizacji. Wzbogaca – ogranicza. Wzory (style, orientacje, konfiguracje) kultury. Typy osobowości podstawowej i modalnej w kulturach prymitywnych i rozwiniętych, zamkniętych i otwartych (pluralistycznych). Enkulturation a socjalizacja, kulturalizacja, internalizacja wzorów kultury. Determinizm i indeterminizm kulturowy. Deklarowane, uznawane a realizowane wartości kulturowe. Wartości codzienne (powszednie) i uroczyste (odświętne). Samoidentyfikacja i samocharakterystyka kulturowa a stereotypy kulturowe. Typ, stereotyp, autostereotyp. Zwyczaj i norma, tradycja i dewiacja.</p> <p>Typy postaw wobec kultury: <u>kreatywna</u> (twórcza, innowacyjna) – kulturę tworzy <u>aktywna</u> (afirmatywna, uczestnicząca) – zapewnia jej istnienie i ekspansję <u>pasywna</u> (bezrefleksyjna, nawykowa) - podtrzymuje ją <u>destruktywna</u> (negacja, odrzucenie): a. kontestatorska (kontrkulturowa) – zmienia kulturę gwałtownie b. dewastatorska – niszczy ją (triumf natury nad kulturą, zwierzęcia nad człowiekiem); w tym subkulturowa. Kultura, kontrkultura, subkultura, kultura alternatywna.</p> <p>Odmiany regionalne i stanowe (klasowe, społeczne) kultury, zwłaszcza polskiej (górska, kaszubska, śląska itd. oraz szlachecka, ludowa, mieszczańska, robotnicza). Cechy wyróżniające. Źródła i kryteria różnicowania. Obrzędy, rytuały, obyczaje. Rodzaje wspólnot społeczno-kulturowych (ród, klan, plemię, naród). Kultura narodowa a kultury mniejszości. Kultury etniczne, inne rodzaje różnicowania kulturowego w Polsce. Autochtonizm, migracje jako zjawiska kulturowe (przykłady, zjawiska).</p> <p>Ciągłość i zmiana w organizacji społecznej i kulturze. Źródła zmian, endogenne i egzogenne. Ewolucja a dyfuzja. Akulturation a asymilacja. Globalizacja (uniwersalizacja, standaryzacja) w kulturze. Synkretyzm kulturowy, postfiguracja, kofiguracja, prefiguracja w kulturze.</p> <p>Treści realizowane w formie e-learning:</p>
<p>LITERATURA OBOWIĄZKOWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barnard Alan, Antropologia. Zarys teorii i historii. Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2021. • Burszta Wojciech, Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje. Poznań : Zysk i S-ka, 2008. • Gajda Janusz, Antropologia kulturowa. Wprowadzenie do wiedzy o kulturze. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015. • Krawczak Ewa, Antropologia kulturowa. Klasyczne kierunki, szkoły i orientacje. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2007. • Nowicka Ewa, Świat człowieka, świat kultury. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022. • Olszewska-Dyoniziak Barbara, Człowiek – kultura – osobowość. Wstęp do klasycznej antropologii kulturowej. Wrocław : "Atla 2", 2003.
<p>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA (w tym min. 2 pozycje w języku angielskim; publikacje książkowe lub artykuły)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kłosowska Antonina, Socjologia kultury. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007. (dodruk 2022) • Kłosowska Antonina Kultury narodowe u korzeni. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. (dodruk 2020) • Kłosowska Antonina Kultura masowa. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011 (dodruk 2022). • Mencwel Andrzej (red.), Antropologia kultury : zagadnienia i wybór tekstów. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2005. • Brozi Krzysztof (red.), Antropologia kulturowa. Zbliżenia epok i problemów . Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1995.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nina Brown, Thomas McIlwraith, Laura Tubelle de González, Perspectives: An open introduction to cultural anthropology • Lene Pedersen and Lisa Cliggett, Handbook of Cultural Anthropology
PUBLIKACJE NAUKOWE OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZWIĄZANE Z TEMATYKĄ MODUŁU	<ul style="list-style-type: none"> • Janusz A. Majcherek, <i>Kultura, osoba, tożsamość</i>, Kraków 2008 • Janusz A. Majcherek, <i>Relatywizm kulturowy a badanie relacji międzykulturowych</i>, "Relacje międzykulturowe" 1/2017 • Janusz A. Majcherek, <i>Antynomie europejskiego dziedzictwa kulturowego</i>, "Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica" 7 (2012) • Janusz A. Majcherek, <i>Kulturowe bariery dyslokacji zasobów ludzkich jako metody redukcji nierównowagi demograficznej</i>, "Studia Ekonomiczne. Gospodarka, Społeczeństwo, Środowisko" 1/2018
METODY NAUCZANIA (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)	<p>W formie bezpośredniej: wykład, ćwiczenia</p> <p>W formie e-learning:</p>
POMOCE NAUKOWE	
PROJEKT (o ile jest realizowany w ramach modułu zajęć)	<p>Cel projektu:</p> <p>Temat projektu:</p> <p>Forma projektu:</p>
FORMA I WARUNKI ZALICZENIA (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)	egzamin pisemny

* W-wykład, ćw- ćwiczenia, lab- laboratorium, pro- projekt, e- e-learning